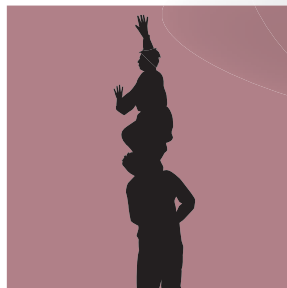
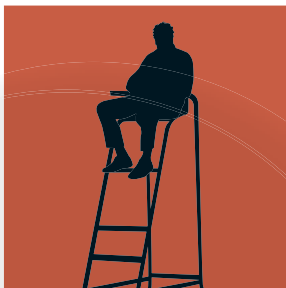
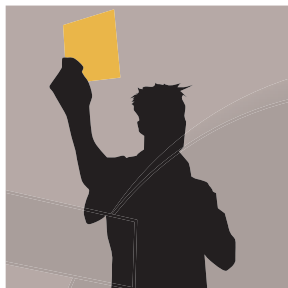




EURÓPSKA KOMISIA

Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ



Predhovor



© Európske spoločenstvo, 2004

S veľkým potešením vám predstavujem túto príručku o európskej politike hospodárskej súťaže pre spotrebiteľov. Otvorená hospodárska súťaž v Európe je dôležitá. Pomáha znižovať ceny a zvyšuje európskym spotrebiteľom možnosť výberu.

Táto príručka vysvetľuje, ako sa Európska komisia spolu s orgánmi Európskej únie pre hospodársku súťaž snaží zachovať, aby v Európskej únii bola voľná a spravodlivá hospodárska súťaž. Vysvetľuje, ako tieto orgány:

- prijímajú opatrenia proti obchodným postupom, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž;
- vyšetrojú zlučovanie spoločností, aby zistili, či nenarúšajú hospodársku súťaž;
- zavádzajú hospodársku súťaž v oblastiach, ktoré predtým ovládali štátne monopoly;
- preverujú finančnú podporu, ktorú poskytujú spoločnostiam národné vlády EÚ;

- spolupracujú s ďalšími orgánmi pre hospodársku súťaž na celom svete.

Dúfam, že tento úvod do základných pojmov európskej hospodárskej súťaže pomôže vám všetkým, či už ako spotrebiteľom alebo v širšom zmysle slova ako občanom krajín EÚ a naša činnosť bude pre vás prospešná. Každá časť končí rámčekom, v ktorom sú zhrnuté príslušné právne predpisy. Vo vnútornej časti zadného obalu tejto príručky je glosár kľúčových výrazov.

Ďalšie informácie môžete získať na uvedenej internetovej stránke alebo z ďalších zdrojov uvedených v časti „Kde môžem získať ďalšie informácie?“

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

Táto príručka je k dispozícii na uvedenej internetovej stránke aj v elektronickej forme.

Philip LOWE
generálny riaditeľ pre hospodársku súťaž



Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ

Čo to znamená v praxi

Kde môžem získať ďalšie informácie?

Užitočné adresy a glosár

(strany 22 – 27)

1

Ako zabezpečiť, aby spoločnosti konali čestne
(strany 2 – 7)

2

Preskúvanie zlučovania spoločností
(strany 8 – 11)

3

Otváranie trhov konkurencii
(strany 12 – 14)

4

Monitorovanie štátnej pomoci
(strany 15 – 19)

5

Medzinárodná spolupráca
(strany 20 – 21)

Túto brožúru pripravilo Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre hospodársku súťaž ako príručku pre laikov. Nemá žiadnu právnu hodnotu a žiadnym spôsobom nezaväzuje Európsku komisiu.



Ako zabezpečiť, aby spoločnosti konali čestne

Obchodovanie na voľnom trhu je konkurenčná hra. Niekedy môžu mať spoločnosti pokušenie vyhýbať sa súťaženiu medzi sebou a snažia sa stanoviť si vlastné pravidlá hry. Vtedy sa hlavný aktér hry môže snažiť vytlačiť svojich konkurentov z trhu. Európska komisia pôsobí ako rozhodca, ktorý zabezpečuje, aby sa všetky spoločnosti riadili rovnakými pravidlami.



Prečo sú kartely natoľko škodlivé pre hospodárstvo a ako ich rozpoznáte?

Kartel je skupina podobných nezávislých spoločností, ktoré sa spájajú s cieľom regulovať ceny alebo si rozdeliť trhy a obmedziť hospodársku súťaž. Členovia kartelu sa môžu spoliehať na svoj dohodnutý podiel na trhu a nemusia poskytovať nové výrobky alebo kvalitné služby za konkurenčné ceny. V dôsledku toho spotrebiteľia platia viac za menšiu kvalitu.

Podľa právnych predpisov EÚ o hospodárskej súťaži sú preto kartely nezákonné, a preto Európska komisia udeľuje spoločnostiam zapojeným do kartelu vysoké pokuty. Keďže kartely sú nezákonné, sú zvyčajne vysoko utajované a získať dôkaz o karteloch nie je ľahké.

„Politika zhovievavosti“ vyzýva spoločnosti, aby Európskej komisii poskytovali vnútorné dôkazy o karteloch. Prvá spoločnosť v akomkoľvek karteli, ktorá tak urobí, nebude platiť pokutu. To má za následok, že sa kartel naruší. Táto politika je od svojho zavedenia v EÚ veľmi úspešná.

V ostatných rokoch Európska komisia odhalila väčšinu kartelov po tom, čo jeden člen kartelu sa priznal a požiadal o zhovievavosť, ale Európska komisia úspešne pokračuje aj vo svojich vlastných vyšetrovaniach s cieľom odhaliť kartely. V prípadoch kartelov boli udelené ročné pokuty medzi 0,5 miliardy až 1 miliardou eur. Tieto pokuty idú do rozpočtu Spoločenstva, pomáhajú financovať EÚ a napokon šetria peniaze daňových poplatníkov. Dôležitejšie je však možno to, že riziko veľkých pokút odrádza spoločnosti od zakladania kartelov alebo pokračovania v karteloch.

KARTELY V SEKTORE VÝROBY VITAMÍNŮV

V roku 2001 Európska komisia udelila pokutu ôsmim spoločnostiam (medzi nimi napr. spoločnosti Hoffman-La Roche) za ich účasť v karteloch, ktoré boli vytvorené s cieľom vylúčiť hospodársku súťaž v sektore vitamínov. Vitamíny sa používajú v celom rade výrobkov, ako obilné vločky, sušienky, nápoje, krmivo pre zvieratá, farmaceutické a kozmetické výrobky. Výsledkom bola pokuta vo výške viac ako 800 miliónov eur. Takmer 10 rokov si spoločnosti mohli účtovať vyššie ceny, ako keby existovala skutočná hospodárska súťaž medzi nimi, čím poškodzovali spotrebiteľov a vytvárali si nezákonný zisk.

Spoločnosti uzatvárajú dohody každý deň: Sú všetky tieto dohody nezákonné?

Existujú určité typy dohôd, ktoré sú zvlášť škodlivé pre hospodársku súťaž, a preto sú takmer vždy zakázané. Sú to konkrétne dohody o tajných karteloch a iné dohody, v ktorých sa konkurenti dohodnú na pevných cenách, obmedzení výroby alebo na rozdelení trhov alebo zákazníkov medzi sebou. Dohody medzi výrobcami a jeho distribútormi môžu byť tiež zakázané, ak sa dohodnú na maloobchodných cenách.

Nie všetky dohody, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž, sú nevyhnutne nezákonné. Dohody, ktoré majú skôr pozitívnejší ako negatívny účinok, sú povolené. Všeobecne povedané, je pravdepodobnejšie, že dohody budú povolené vtedy, keď nie sú uzatvorené medzi konkurentmi, alebo keď príslušné spoločnosti majú na trhu iba malý podiel.

Dohody medzi konkurenčnými spoločnosťami môžu obmedziť hospodársku súťaž, ale môžu byť aj potrebné na zlepšenie výrobkov alebo služieb, vývoj nových výrobkov alebo

na nájdenie nových a lepších spôsobov výroby produktov, ktoré sú k dispozícii spotrebiteľom. Napr. nové výrobky vyžadujúce nákladný výskum sa môžu stať dostupnými pre spotrebiteľov, ak niekoľko spoločností spojí svoje úsilie pri ich vývoji. Dohody o výskume a vývoji a dohody o transfere technológií sú preto často zlučiteľné s právnymi predpismi v oblasti hospodárskej súťaže. To môže byť prípad aj iných dohôd o spolupráci (ktoré sa týkajú spoločnej výroby, nákupu alebo komercializácie, alebo normalizácie), čo však bude zvyčajne závisieť od podrobnej analýzy okolností a hospodárskych prínosov týchto dohôd.

Ďalšími typmi dohôd, ktoré môžu obmedzovať hospodársku súťaž, sú dohody medzi dodávateľmi a maloobchodníkmi. Napr. dohody o distribúcii luxusných parfumov zavádzajú pre maloobchodníkov niektoré obmedzenia, medzi ktoré patrí výzdoba obchodu alebo odborná príprava personálu. Na druhej strane tieto dohody zabezpečujú, že spotrebiteľia môžu nakupovať v prostredí, ktoré je vhodné pre daný výrobok a využívať osobné poradenstvo. Zabraňujú aj situácii,

keď jeden distribútor „parazituje“ na propagačnom úsilí iného distribútora. Či iné distribučné dohody, ako dohody o výlučnej distribúcii alebo výberovej distribúcii, sú zákonné alebo nie, to bude závisieť od postavenia príslušných spoločností na trhu a vyžaduje si to aj individuálne zhodnotenie nad určité úrovne podielu na trhu.

VIDEOHRY

V období rokov 1991 a 1998 japonský výrobca videohier Nintendo a sedem z jeho oficiálnych distribútorov v Európe spolupracovali s cieľom umelo udržať vysoké cenové rozdiely v EÚ. Každý distribútor bol povinný zabrániť vývozom zo svojho územia na iné územie prostredníctvom neoficiálnych distribučných kanálov (takzvaný paralelný obchod).

Pod vedením spoločnosti Nintendo spoločnosti intenzívne spolupracovali, aby zistili zdroj akýchkoľvek takýchto vývozov. Obchodníci, ktorí umožnili uskutočniť tieto vývozy, boli potrestaní tak, že im boli zaslané menšie zásielky, alebo boli úplne bojkotovaní.

V dôsledku toho sa ceny hracích konzol značne líšili medzi jednotlivými krajinami Európskej únie, keď výrobky v Spojenom kráľovstve boli lacnejšie ako v Nemecku a Holandsku až do výšky 65 %. Európska komisia udelila spoločnosti Nintendo a jej distribútorom celkovú pokutu 168 miliónov eur.

PREDAJ ÁUT MEDZI ČLENSKÝMI ŠTÁTMI EÚ

V roku 1998, po mnohých sťažnostiach spotrebiteľov, Európska komisia udelila spoločnosti Volkswagen AG pokutu vo výške 90 miliónov eur za to, že svojim talianskym predajcom zakázala plniť objednávky od zákazníkov z Nemecka a Rakúska, ktorých prilákali nižšie ceny v Taliansku. Je nezákonné, aby výrobcovia áut bránili svojim predajcom predávať autá zákazníkovi, ktorí žijú v inom členskom štáte EÚ. Európska komisia uverejňuje šesťmesačný prehľad cien áut pred zdanením v každom členskom štáte EÚ, aby pomohla spotrebiteľom určiť si krajinu, v ktorej je auto, ktoré si chcú kúpiť, najlacnejšie.



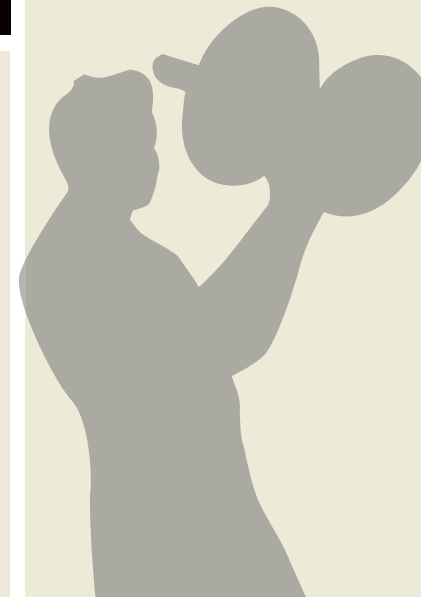
Čo ak sa veľká spoločnosť pokúša vytlačiť konkurentov zo svojho trhu?

Ak má spoločnosť (alebo skupina spoločností) veľký podiel obchodu na konkrétnom trhu, je pravdepodobné, že bude mať dominantné postavenie na trhu. Dominantné spoločnosti majú takú hospodársku silu, že môžu konať bez toho, aby museli brať ohľad na svojich konkurentov alebo svojich spotrebiteľov. Je preto nezákonné, aby spoločnosti zneužívali svoje dominantné postavenie.

Takéto zneužívanie môže zahŕňať:

- účtovanie neprimerane vysokých cien, čo môže viesť k využivaniu zákazníkov;
- účtovanie nereálne nízkych cien, čo sa môže využívať na vytlačenie konkurentov z trhu alebo na sťaženie vstupu konkurentov na trh;
- diskriminácia medzi obchodnými partnermi, napr. odmietanie zaoberať sa niektorými zákazníkmi alebo ponúkajú zliav iba tým zákazníkovi, ktorí získajú všetky alebo väčšinu dodávok od dominantnej spoločnosti;

- vynucovanie neoprávnených obchodných podmienok od obchodných partnerov, napr. keď dominantná spoločnosť podmieňuje predaj jedného výrobku predajcom ďalšieho výrobku.



PNEUMATIKY

V roku 2001 Európska komisia udelila francúzskemu výrobcovi pneumatík Michelin pokutu vo výške 20 miliónov eur za zneužívanie dominantného postavenia na trhu v prípade náhradných pneumatík pre ťažké vozidlá vo Francúzsku počas väčšiny obdobia 90-tych rokov. Spoločnosť Michelin vyrobila viac ako 50 % nových náhradných pneumatík pre ťažké vozidlá a dokonca vyšší podiel protektorovaných pneumatík. Žiaden z jej konkurentov sa s ňou nemohol porovnať pokiaľ išlo o veľkosť, takže pre predajcov bolo ťažké vyhnúť sa obchodovaniu so spoločnosťou Michelin. Spoločnosť Michelin používala taký systém zliav a prémie, aby sa predajcovia stali závislými na jej pneumatikách a zabránila im voľne si vyberať svojich dodávateľov.

MICROSOFT

V roku 2004 Európska komisia udelila spoločnosti Microsoft pokutu vo výške 497 miliónov eur za zneužívanie dominantného postavenia na trhu pokiaľ ide o operačné systémy pre osobné počítače (PC) v období medzi rokmi 1998 a 2004. Operačný systém Microsoft Windows má na trhu 95 % podiel. Zistilo sa, že spoločnosť Microsoft:

- i) neposkytovala informácie, ktoré potrebuje konkurenčný serverový softvér, aby správne „komunikoval“ s PC využívajúcimi Windows. To spôsobilo, že konkurenti nemohli na trhu čestne súťažiť, a
- ii) podmienila nákup Windows súčasným nákupom samostatného produktu spoločnosti Microsoft Windows Media Player. To malo za následok, že prakticky všetky PC boli vybavené produktom Windows Media Player, čím sa narušila hospodárska súťaž umelým vytlačením poskytovateľov obsahu a pracovníkov vyvíjajúcich aplikácie na platformu Windows Media.

Spoločnosť Microsoft sa odvolala proti tomuto rozhodnutiu na Európsky súd prvého stupňa.

Kto presadzuje právne predpisy EÚ o hospodárskej súťaži pokiaľ ide o podnikateľské praktiky, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž?

Európska komisia uplatňuje a presadzuje právne predpisy EÚ. Môže od spoločností vyžadovať poskytnutie informácií a v prípade potreby vykonať neohlásené kontroly v centrálach spoločností, a so súdnym príkazom aj v domácnostiach zamestnancov spoločností.

Ak Európska komisia nájde dôkazy o nezákonných podnikateľských praktikách, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž, môže konať tak, aby zabránila takémuto konaniu. Môže tiež spoločnostiam udeliť pokutu do výšky 10 % ich ročného obratu, ak sa spoločnosti napr. zapojili do kartelu, v ktorom si stanovili ceny alebo sa dohodli na rozdelení trhu medzi sebou.

Presadzuje Komisia právne predpisy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže sama?

Nie. Všetky členské štáty EÚ majú vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž, ktoré majú právomoc presadzovať právne predpisy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. Môžu nariadiť, aby dohody a postupy, ktoré obmedzujú

hospodársku súťaž, boli zastavené a udeľovať pokuty spoločnostiam, ktoré porušili právne predpisy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže apod.

V rámci úzkej spolupráce s Európskou sieťou pre hospodársku súťaž (ESHS) sa Európska komisia a vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž navzájom informujú o nových prípadoch s cieľom zabrániť paralelným preskúmaniam. Pred prijatím rozhodnutia o svojich prípadoch sa tiež navzájom informujú s cieľom zabezpečiť, aby právne predpisy boli uplatňované jednotne, bez ohľadu na to, kto ich presadzuje. Ďalšie informácie o ESHS sú uvedené ďalej v texte.

Je možné požiadať vnútroštátne súdy, aby uplatňovali pravidlá EÚ v oblasti hospodárskej súťaže?

Áno. Podobne ako orgány pre hospodársku súťaž, aj vnútroštátne súdy majú právomoc určiť, či konkrétna dohoda je v súlade s požiadavkami právnych predpisov EÚ v oblasti hospodárskej súťaže alebo nie. Spoločnosti a spotrebiteľia si môžu uplatňovať nárok na náhradu škôd, ak sa stali obeťami nezákonného správania, ktoré obmedzuje hospodársku súťaž.

Európska sieť pre hospodársku súťaž

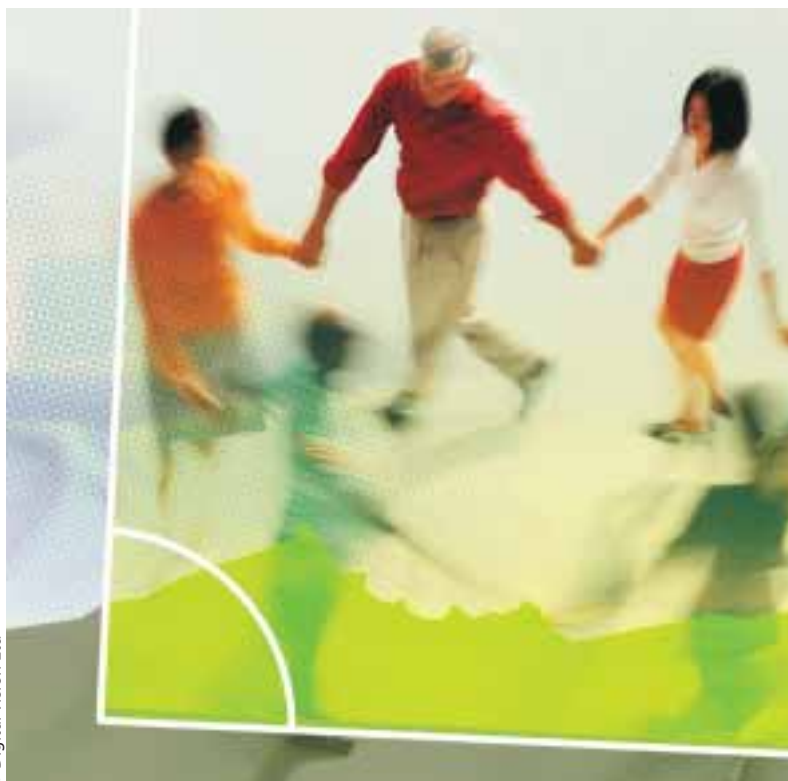
Európska komisia a vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž vo všetkých členských štátoch EÚ spolupracujú prostredníctvom Európskej siete pre hospodársku súťaž (ESHS) tak, že:

- **sa navzájom informujú o nových prípadoch a rozhodnutiach;**
- **v prípade potreby koordinujú svoje prešetrovania;**
- **pomáhajú si pri prešetrovaniach a vymieňajú si dôkazy.**

Takto sa vytvára účinný mechanizmus umožňujúci čeliť spoločnostiam, ktoré využívajú cezhraničné praktiky obmedzujúce hospodársku súťaž.

Hlavným cieľom ESHS je zabezpečiť, aby právne predpisy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže boli uplatňované jednotne v celej EÚ. Prostredníctvom ESHS sa orgány pre hospodársku súťaž navzájom informujú o navrhovaných rozhodnutiach a prijímajú pripomienky od ostatných orgánov pre hospodársku súťaž. V prípade, že je potrebné zabezpečiť jednotné a účinné uplatňovanie právnych predpisov, Európska komisia sa môže rozhodnúť, že sa bude zaoberať prípadom sama.

© Digital Vision Ltd



V rámci ESHS skupiny odborníkov z určitých sektorov (napr. poisťovníctvo a železnice) prerokávajú problémy v oblasti hospodárskej súťaže

a podporujú spoločný postoj. ESHS takto umožňuje orgánom pre hospodársku súťaž, aby spojili svoje skúsenosti a stanovili najlepšie postupy.

Právne predpisy: Článok 81 Zmluvy o ES (obmedzujúce dohody)

Dohody medzi spoločnosťami alebo „podnikmi“, ktoré vedú k jasnemu obmedzeniu hospodárskej súťaže, sú zakázané. V skutočnosti sú automaticky neplatné, takže bežné pravidlo „dohody sa musia rešpektovať“ neplatí. Európska komisia alebo vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž môže prikázať spoločnostiam ukončiť takéto nezákonné dohody a udeliť spoločnostiam pokuty za to, že ich uzatvorili. To platí aj pre dohody, ktoré nemajú písomnú formu, ako aj pre dohodnuté praktiky.

Medzi príklady patria dohody, ktoré:

- stanovujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky;
- obmedzujú výrobu, trhy, technický rozvoj alebo investície;
- rozdeľujú trhy alebo zdroje dodávok medzi konkurentmi, alebo
- uplatňujú diskriminačné podmienky v prípade spoločností, ktoré nie sú zmluvnými stranami dohody, čím im spôsobujú konkurenčnú nevýhodu.

Niektoré obmedzujúce dohody medzi spoločnosťami sú však dovolené, keďže môžu podporiť hospodársku súťaž, napr. podporou technického pokroku alebo zlepšením distribúcie. Dohoda, ktorá spĺňa všetky nasledujúce podmienky, je povolená:

- zlepšuje výrobu alebo distribúciu tovarov, alebo podporuje technický alebo hospodársky pokrok;
- poskytuje spotrebiteľom spravodlivý podiel na výslednom výnose;
- obmedzenie hospodárskej súťaže musí byť nevyhnutné na dosiahnutie dvoch vyššie uvedených bodov;
- nesmie vylučovať hospodársku súťaž v prípade podstatného podielu výrobkov alebo služieb.

Na tomto základe Európska komisia prijala tzv. nariadenia o skupinovej výnimke, ktoré podrobne vysvetľujú podmienky, ktoré musia splniť niektoré kategórie dohôd. Obmedzujúce dohody, ktoré spĺňajú podmienky nariadenia o skupinovej výnimke, sú povolené podľa článku 81. Súčasné nariadenia o skupinovej výnimke sa týkajú hlavne dohôd o výskume a vývoji, dohôd o špecializovaní a dohôd o transfere technológií, ako aj distribučných

dohôd, a to všeobecne i konkrétne v automobilovom sektore. Ďalej je pripravených niekoľko nariadení o skupinovej výnimke, ktoré sa týkajú konkrétnych sektorov (poisťovníctvo, doprava).

Európska komisia vydala aj príručku o tom, ako bude uplatňovať uvedené podmienky, aby pomohla spoločnostiam rozlišovať medzi dohodami, ktoré sú, resp. nie sú zlučiteľné s právnymi predpismi v oblasti hospodárskej súťaže. Usmernenie Komisie o posúdení horizontálnych dohôd (hlavne medzi konkurentmi) a vertikálnych dohôd (medzi ktoré patria distribučné dohody) je typickým príkladom. Toto usmernenie sa zaoberá tým, ako najbežnejšie typy dohôd ovplyvňujú hospodársku súťaž a používa príklady objasňujúce, ako by sa Komisia dívala na takéto dohody.

Nariadenia a usmernenie sú uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Podrobné údaje a ďalšie informácie – ako úvodná príručka, ktorá sa špeciálne zaoberá vertikálnymi dohodami – sú k dispozícii na internetovej stránke (http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation/entente3_en.html#iii_1).

Právne predpisy: Článok 82 Zmluvy o ES (Zneužívanie dominantného postavenia)

Tento článok zakazuje zneužívať dominantné postavenie a uplatňuje sa za týchto podmienok:

- spoločnosť má dominantné postavenie, pri zohľadnení jej podielu na trhu a iných faktorov, a to či existujú dôveryhodní konkurenti, či spoločnosť má svoju vlastnú distribučnú sieť a či spoločnosť má výhodný prístup k surovinám; všetko sú to faktory, ktoré umožňujú spoločnosti vyhnúť sa obvyklej hospodárskej súťaži;
- spoločnosť dominuje na európskom trhu alebo na jeho „podstatnej časti“;
- spoločnosť zneužíva svoje postavenie, napr. účtovaním príliš vysokých cien zákazníkom, účtovaním neprimerane nízkych cien, ktoré boli stanovené s cieľom vytlačiť konkurentov z trhu alebo zamedziť vstup nováčikov na trh alebo poskytnúť niektorým zákazníkom diskriminačné výhody.

Európska komisia alebo vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž môžu zakázať zneužívanie dominantného

postavenia a udeliť pokutu spoločnosti porušujúcej predpisy.



Preskúvanie fúzií

Kým spoločnosti, ktoré spájajú svoje sily (ďalej len zlúčenia), môžu rozširovať trhy a priniesť spotrebiteľovi úžitok, niektoré zlúčenia môžu obmedziť hospodársku súťaž a poškodiť spotrebiteľov.

Prečo sú zlúčenia spoločností skúmané na európskej úrovni?

Spojenie činností rôznych spoločností môže umožniť spoločnostiam napr. účinnejšie rozvíjať nové výrobky alebo znížiť výrobné alebo distribučné náklady. Vďaka zvýšenej účinnosti sa trh stáva konkurenčnejším a spotrebiteľia majú väčší úžitok z tovarov vyššej kvality za primeranejšie ceny.

Niektoré zlúčenia však môžu obmedziť hospodársku súťaž na trhu, obvykle vtedy, keď sa vytvorí alebo posilní dominantný hráč. Je pravdepodobné, že takto dôjde k poškodeniu spotrebiteľov v dôsledku vyšších cien, obmedzeného výberu alebo menšej inovácie.

Zvýšená hospodárska súťaž v rámci európskeho spoločného trhu a globalizácia patria medzi faktory, ktoré lákajú spoločnosti, aby spojili svoje sily. Takéto reorganizácie sú vítané vtedy, keď neprekážajú hospodárskej súťaži, a teda dokážu zvyšovať konkurencieschopnosť európskeho priemyslu zlepšovaním podmienok rastu a zvyšovaním životnej úrovne v EÚ.

Cieľom preskúmania navrhovaných zlúčení spoločností je zabrániť škodlivým účinkom na hospodársku súťaž. Zlúčenia prekračujúce štátne hranice členského štátu sa prešetrujú na európskej úrovni. To umožňuje spoločnostiam obchodujúcim v rôznych členských štátoch EÚ získať naraz povolenie na svoje zlúčenie.

Ktoré zlúčenia skúma Európska komisia?

Ak ročný obrat zlúčených spoločností prekračuje určené limity v zmysle globálneho a európskeho predaja, navrhované zlúčenie sa musí oznámiť Európskej komisii, ktorá ho musí preskúmať. Ak výška obratu je pod týmito limitmi, zlúčenie môžu preskúmať vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž v členských štátoch EÚ.

Tieto pravidlá platia pre všetky zlúčenia, bez ohľadu na to, kde vo svete majú zlučované spoločnosti svoje registrované sídlo, ústredie, činnosti alebo výrobné prevádzky. Je to z toho dôvodu, že dokonca aj zlúčenie spoločností, ktoré majú sídlo mimo

Európskej únie, môže ovplyvniť trh v EÚ, ak spoločnosti podnikajú v EÚ.

Európska komisia môže preskúmať aj zlúčenia, ktoré jej postúpia vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž z členských štátov EÚ. To sa môže uskutočniť na základe žiadosti zlučovaných spoločností alebo na základe žiadosti vnútroštátneho orgánu pre hospodársku súťaž z členského štátu EÚ. Za určitých okolností môže Európska komisia postúpiť prípad aj vnútroštátnemu orgánu pre hospodársku súťaž z členského štátu EÚ.

Kedy sú zlúčená zakázané a kedy povolené?

Všetky navrhované zlúčená oznámené Komisii sa preskúmajú, aby sa zistilo, či by významne bránili účinnej hospodárskej súťaži v EÚ. Ak nie, sú povolené nepodmienečne. Ak áno, a zlučováné firmy nenavrhnú žiadne povinnosti zamerané na odstránenie prekážky, musia byť zakázané, aby ochránili podniky a spotrebiteľov pred vyššími cenami alebo obmedzenejším výberom tovarov alebo služieb. Navrhované zlúčená sa môžu zakázať, napr. ak zlučováné strany sú hlavnými konkurentmi, alebo ak by zlúčená výrazne oslabilo účinnú hospodársku súťaž na trhu, najmä vytvorením alebo posilnením dominantného hráča.

V akých prípadoch povolí Európska komisia zlúčená podmienečne?

Nie všetky zlúčená, ktoré výrazne bránia hospodárskej súťaži, sú zakázané. Aj keď Európska komisia zistí, že by navrhované zlúčená mohlo narušiť hospodársku súťaž, príslušné strany sa môžu zaviazat', že prijímú opatrenia na nápravu tohto pravdepodobného účinku. Môžu sa zaviazat', že napr. predajú časť zlúčeného podniku alebo poskytnú licenciu na technológiu inému hráčovi na trhu. Ak je Európska komisia spokojná s tým, že záväzky zachovajú alebo obnovia hospodársku súťaž na trhu, čím sa ochránia záujmy spotrebiteľov, udelí podmienečné povolenie na zlúčená. Potom monitoruje, či zlučováné spoločnosti plnia svoje záväzky a môže zasiahnuť, ak ich neplnia.

ZLÚČENIA VO FARMACEUTICKOM SEKTORE

Európskej komisii boli oznámené dve veľké zlúčená vo farmaceutickom sektore: Sanofi/Synthelabo a Pfizer/Pharmacia. Európska komisia dospela k záveru, že obe zlúčená by mohli mať nepriaznivý dosah na hospodársku súťaž, lebo obmedzujú výber niektorých liekov dostupných pre pacientov.

V oboch prípadoch strany navrhli previesť niektoré zo svojich výrobkov na konkurentov, čo Európska komisia schválila ako krok, ktorým by sa obnovila hospodárska súťaž na trhoch, a tak sa ochránili záujmy pacientov. V prípade zlúčená Sanofi/Synthelabo boli medzi prevedenými alebo predanými výrobkami napr. vitamín B12 predávaný pod názvom „Delagrangé“, niektoré antibiotiká, hypnotiká a sedatíva. V prípade Pfizer/Pharmacia strany navrhli napr. previesť na konkurentov niektoré výrobky v štádiu vývoja, ktoré by konkurovali Viagre vyrábanej spoločnosťou Pfizer, čím umožnili vyriešiť problém.

ZLÚČENIA V SEKTORE SPOTREBITEĽSKÝCH TOVAROV A V POTRAVINÁRSKOM SEKTORE

Počiatočná analýza Európskej komisie dospela k záveru, že zlúčená potravinárskych spoločností Unilever a Bestfoods by obmedzilo hospodársku súťaž na trhoch pokiaľ ide o instantné polievky, omáčky na cestoviny, džemy a iné potravinárske výrobky takmer vo všetkých členských štátoch EÚ. Spotrebiteľia by boli navrhovaným zlúčením značne poškodení, výsledkom čoho by mohol byť obmedzený výber výrobkov za vyššie ceny. V dôsledku toho strany navrhli predat' časť svojho podniku konkurentom v odhadovanej výške 1 miliardy eur, a to umožnilo Európskej komisii udeliť podmienečné povolenie na zlúčená.

Pri skúmaní otázky nadobudnutia spoločnosti Wella spoločnosťou Procter & Gamble Európska komisia dospela k záveru, že na trhu s výrobkami starostlivosti o vlasy (ako šampóny, kondicionéry, prípravky na úpravu a farbenie vlasov) v Írsku, Švédsku a Nórsku by mohlo dôjsť k obmedzeniu hospodárskej súťaže. Aby došlo k náprave, strany navrhli poskytnúť konkurentom v týchto krajinách licenciu na niekoľko značiek

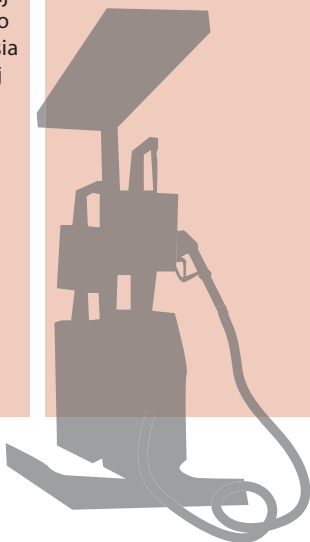
prípravkov starostlivosti o vlasy, ako Herbal Essences, Silvikrin a Catzy. To umožnilo Európskej komisii udeliť podmienené povolenie na nadobudnutie spoločnosti.

ZLÚČENIE FRANCÚZSKYCH ROPNÝCH SPOLOČNOSTÍ

Spoločnosti TotalFina a Elf Aquitaine boli vo Francúzsku hlavnými hráčmi v sektore ropných produktov a ich zlúčenie by im umožnilo zvýšiť náklady v prípade nezávislých distribútorov benzínu. To by malo nepriaznivý vplyv najmä na supermarkety, ktoré pomohli znížiť ceny palív vo Francúzsku.

Zlúčená spoločnosť by prevádzkovala asi 60 % čerpacích staníc na francúzskych diaľniciach. Stala by sa aj hlavným dodávateľom skvapalneného ropného plynu (LPG). Európska komisia sa domnievala, že táto úroveň trhovej sily by spôsobila zvýšenie ceny. Aby došlo k rozplynutiu týchto obáv pokiaľ ide o hospodársku súťaž, TotalFina/Elf navrhli predať veľkú časť svojich prevádzok konkurentom. Napr. navrhli predať 70 čerpacích staníc pri diaľniciach vo Francúzsku konkurentom. To umožnilo Európskej

komisii udeliť podmienené povolenie na zlúčenie, pričom sa zabezpečilo, že francúzsky trh s palivami zostal konkurenčný a že spotrebiteľom boli naďalej účtované primerané ceny.



Právne predpisy Spoločenstva týkajúce sa kontroly zlúčenía

Nariadenie (ES) č. 139/2004 – nariadenie o zlučovaní:

- Európska komisia má výhradnú právomoc na preskúmanie zlúčení s rozmerom Spoločenstva. Spoločnosti sa takto v prípade kontroly zlúčenía obracajú len na ňu, čím sa zjednodušujú a skracujú administratívne postupy. Hlavným ukazovateľom na stanovenie, či zlúčenie má rozmer Spoločenstva, je, či obrat zlučovaných spoločností v celosvetovom meradle presahuje 5 000 miliónov eur a či ich obrat v Spoločenstve presahuje 250 miliónov eur.
- Zlúčenia s rozmerom Spoločenstva sa musia oznamovať Komisii na účel schválenia predtým, ako nadobudnú účinnosť. Komisii je v súčasnosti doručovaných 200 až 300 oznámení ročne. Podrobné štatistiky sú k dispozícii na internetovej stránke Európa venovanej hospodárskej súťaži.

Podrobné údaje o požiadavkách na predloženie oznámenia, ako aj formulár používaný na tento účel (formulár CO), upravuje nariadenie Komisie (ES) č. 802/2004.

- Po skončení lehoty počiatočnej kontroly v dĺžke 25 pracovných dní Komisia rozhodne buď o povolení transakcie, alebo ak si myslí, že koncentrácia môže znamenať výraznú prekážku účinnej hospodárskej súťaže, môže začať postup dôkladného preskúmania, ktoré zvyčajne trvá ďalších 90 pracovných dní (za určitých okolností sa táto doba môže predĺžiť na 105 alebo 125 pracovných dní).
- Na konci tohto postupu môže Komisia povoliť zlúčenie podmienčne alebo nepodmienčne, alebo ho môže zakázať, najmä v prípadoch, keď spoločnosti nedokázali navrhnúť vhodné riešenie problémov, ktoré uviedla Komisia. „Podmienky“

pripojené k povoleniu často vyžadujú predaj aktív, podielov, patentov atď. konkurentom.

- Po skončení lehoty počiatočnej kontroly v dĺžke 25 pracovných dní sa schváli viac ako 90 % oznámených prípadov. Väčšina prípadov, ktoré sú podrobené postupu dôkladného preskúmania, ktoré trvá 90 pracovných dní, je vyriešená podmieneným povolením. Od roku 1990 bolo udelených iba 19 úplných zákazov. Podrobná štatistika je k dispozícii na internetovej stránke Európa venovanej hospodárskej súťaži.
- Komisia prijala niekoľko vysvetľujúcich oznámení týkajúcich sa rôznych hľadísk kontroly zlučovania spoločností, ktoré poskytujú podrobné vysvetlenie analytického rámca, ktorý Komisia použila pri posudzovaní pravdepodobného dosahu zlúčení na hospodársku súťaž, a niektoré základné pojmy

používané v právnych predpisoch o kontrole zlučovania spoločností (ako napr. oznámenie o spôsobe koncentrácie). Tieto možno nájsť na internetovej stránke Európa venovanej hospodárskej súťaži.



Otváranie trhu konkurencii

Služby ako doprava, energetika, poštové služby a telekomunikácie neboli vždy otvorené konkurencii tak ako dnes. Európska komisia pomáha pri otvorení týchto trhov konkurencii (čo je tiež známe ako liberalizácia).

Aké sú výhody liberalizácie?

V členských štátoch Európskej únie tieto služby predtým zabezpečovali vnútroštátne organizácie s výlučnými právami poskytovať uvedené služby. Otvorením týchto trhov medzinárodnej konkurencii si spotrebiteľia môžu teraz vyberať z niekoľkých alternatívnych poskytovateľov služieb a produktov.

Otvorenie týchto trhov konkurencii umožnilo spotrebiteľom ťažiť z nižších cien a nových služieb, ktoré sú zvyčajne efektívnejšie a priaznivejšie voči spotrebiteľovi než predtým. To pomáha zvyšovať konkurencieschopnosť nášho hospodárstva.

NÍZKONÁKLADOVÉ LETECKÉ SPOLOČNOSTI

Nízkonákladové letecké spoločnosti dokázali začať svoju prevádzku a ďalej sa rozvíjať v Európe vďaka Európskej komisii, ktorá otvorila letecký priemysel konkurencii. Širší a finančne prijateľnejší rozsah služieb, ktorý je teraz k dispozícii, využíva mnoho európskych spotrebiteľov.

PLYN

V roku 2004 Európska komisia zakročila, keď francúzske a nemecké plynárenské spoločnosti Gaz de France a Ruhrgas údajne odmietli prístup nórskeho producenta Marathon k svojim sieťam. Francúzsko aj nemecká spoločnosť následne ponúkli, že zlepšia prístup k svojim príslušným sieťam a umožnia tak v budúcnosti zákazníkom vo Francúzsku a Nemecku účinnejšie ťažiť z otvorenia plynárenského trhu konkurencii.

Ako bola zavedená sloboda voľby?

Postoj Európskej komisie sa vyvíjal roky. V roku 1993, keď žiadala od Dánska ukončiť monopolné práva štátnej železničnej spoločnosti DSB na prístavné zariadenia v Rodby, Európska komisia dala dánskej vláde na výber, buď aby konkurentom umožnila používať tie isté zariadenia, alebo aby vybudovala nové zariadenia v blízkosti súčasného prístavu. Čoskoro však bolo jasné, že vytvorenie konkurenčných zariadení, najmä v prípade celonárodných sietí, si vyžaduje obrovské investície a je obvykle neefektívne. Európska komisia takto vypracovala koncept zákonného oddelenia zabezpečovania siete od komerčných služieb používajúcich sieť.

V železničnom, elektrárenskom a plynárenskom priemysle musia teraz prevádzkovatelia sietí poskytnúť konkurentom spravodlivý prístup k ich sieťam. V týchto priemyselných odvetviach je nevyhnutné monitorovať spravodlivý prístup všetkých dodávateľov k sieťam, aby si spotrebiteľ mohol vybrať dodávateľa, ktorý poskytuje najlepšie podmienky.



Má toto priamy účinok na spotrebiteľov?

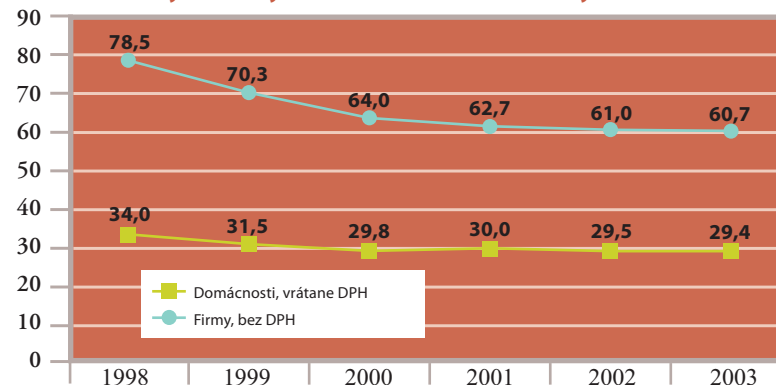
Na dvoch trhoch, ktoré boli otvorené konkurencii ako prvé (letecká doprava a telekomunikácie), výrazne poklesli priemerné ceny. To neplatí v prípade trhov, ktoré boli otvorené konkurencii neskôr alebo neboli otvorené vôbec (elektrárenské, plynárenské služby, železničná doprava a poštové služby), na ktorých ceny zostali nezmenené alebo sa dokonca zvýšili. Hoci dôvodom môžu byť faktory špecifické pre daný sektor – napr. ceny plynu úzko súvisia s cenami ropy – zdá sa, že spotrebiteľia dokázali ľahšie ťažiť z nižších cien v tých sektoroch, ktoré sú viac otvorené konkurencii.

CENY HOVOROV Z PEVNÝCH TELEFÓNNYCH LINIEK

Európska komisia úplne otvorila telekomunikačný sektor konkurencii 1. januára 1998. To umožnilo európskym domácnostiam ušetriť 13 % a firmám 23 % z telefónnych účtov za vnútroštátne hovory z pevných liniek v období od augusta 1998 do augusta 2003.

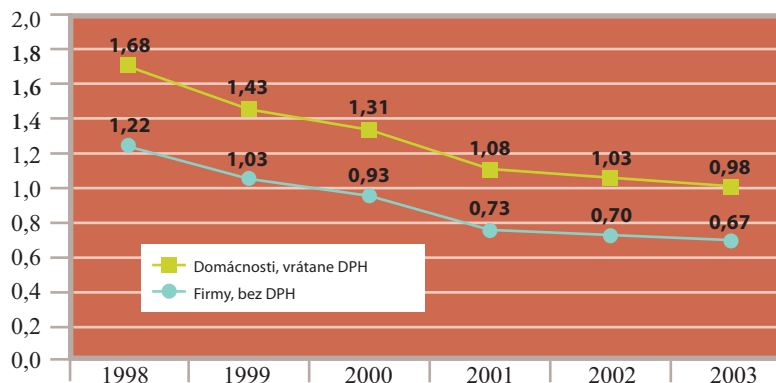
Úspory boli dokonca dramatickejšie v prípade medzinárodných hovorov, keď priemerná cena hovorov do všetkých krajín OECD poklesla o 41 % v prípade domácností a o 45 % v prípade firemných užívateľov.

Priemerný mesačný účet za vnútroštátne hovory (EUR)



Zdroj: Deviatá správa o implementácii regulačného balíka v oblasti telekomunikácií, COM(2003) 715 konečná verzia.

Priemerná cena za minútu medzinárodného hovoru (EUR)



Zdroj: Deviatá správa o implementácii regulačného balíka v oblasti telekomunikácií, COM(2003) 715 konečná verzia.



Je možné primerane poskytovať verejné služby na konkurenčnom trhu?

Otvorenie nových trhov si vyžaduje ďalšiu reguláciu, aby sa zabezpečilo, že verejné služby budú naďalej poskytované a že spotrebiteľia nebudú nepriaznivo ovplyvnení. Pri uplatňovaní právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže Európska komisia vždy zohľadňuje špeciálne povinnosti uložené organizácii, ktorá ťaží z „monopolných práv“. Tento postoj zabezpečuje, že funguje spravodlivá hospodárska súťaž bez znevýhodnenia štátom financovaného poskytovateľa, ktorý je povinný poskytovať služby vo verejnom záujme dokonca aj vtedy, keď to nie je ziskové.

POŠTOVÉ SLUŽBY

Štátom financovaná poštová služba v Nemecku, Deutsche Post, je povinná zachovať nákladnú celoštátnu sieť poštových úradov, a preto má vyššie náklady ako jej konkurenti. V marci 2001, keď Európska komisia požiadala spoločnosť Deutsche Post, aby poskytovala službu zasielania balíkov za primerané ceny, uznala, že časť nákladov Deutsche Post pochádzala z tejto povinnosti. V dôsledku toho požiadala Deutsche Post, aby iba stanovila svoje ceny tak, aby pokryla mimoriadne náklady na poskytovanie balíkových služieb nad náklady na udržanie tejto siete (t. j. marginálne náklady).

Právne predpisy: Článok 86 Zmluvy o ES

Zmluva o ES uvádza, že „činnosti Spoločenstva zahŕňajú systém zabezpečujúci, aby hospodárska súťaž na vnútornom trhu nebola narušená“. Európska komisia otvára trhy konkurencii využívaním rôznych právnych nástrojov, vrátane článku 86 Zmluvy o ES. Článok 86 Zmluvy o ES ukladá Európskej komisii zvláštnu povinnosť monitorovať štátne podniky a podniky, ktorým členské štáty poskytujú špeciálne alebo výlučné práva. Dáva Európskej komisii právomoc adresovať príslušné smernice alebo rozhodnutia členským štátom, ktoré uzakonnujú alebo zachovávajú opatrenia, ktoré sú v rozpore s pravidlami uvedenými v Zmluve o ES.

Európska komisia prijala smernice podľa článku 86,

- ktoré zabezpečujú, aby finančné vzťahy medzi členskými štátmi a ich štátnymi spoločnosťami boli transparentné a
- ktoré otvárajú trh v oblasti elektronickej komunikácie konkurencii.

Ak členské štáty EÚ neplnia smernice, Európska komisia začne postup v dôsledku porušenia smernice podľa článku 226 Zmluvy o ES.

Rozhodnutia, ktoré prijala Európska komisia podľa článku 86, významne prispeli aj k otvoreniu trhov konkurencii. Do roku 2004 boli vo väčšine oblastí, v ktorých členské štáty poskytovali špeciálne a výlučné práva, prijaté rozhodnutia (ďalšie podrobné údaje sú uvedené na internetovej stránke <http://europa.eu.int/comm/competition/liberalization/decisions/>):

- poštové služby (5),
- mobilné telekomunikácie (2),
- letiská (3),
- prístavy a námorná doprava (4),
- poisťovníctvo (1) a
- vysielanie (1).

Európska komisia preskúmala aj sťažnosti v iných sektoroch, napr. v energetickom sektore, ale riešenia priaznivé pre spotrebiteľov sa našli aj bez nutnosti formálneho rozhodnutia. Okrem toho Európska komisia navrhla Európskemu parlamentu opatrenia na otvorenie niektorých z týchto trhov konkurencii.



Monitorovanie štátnej pomoci

Je veľmi dôležité, aby konkurenti pôsobili na rovnakom základe. V konfrontácii s voľným obchodom medzi členskými štátmi EÚ a otvorením verejných služieb konkurencii chcú vnútroštátne orgány niekedy využiť verejný zdroj na podporu niektorých hospodárskych činností alebo na ochranu národných priemyselných odvetví. Poskytovanie týchto zdrojov je známe ako štátna pomoc.

Štátna pomoc môže narušiť čestnú a účinnú hospodársku súťaž medzi spoločnosťami v členských štátoch a poškodiť hospodárstvo, čo je dôvod, prečo Európska komisia monitoruje štátnu pomoc.

Čo je štátna pomoc?

Spoločnosť, ktorá dostáva štátnu pomoc, získava voči svojim konkurentom nespravodlivú výhodu. Zmluva o ES preto všeobecne zakazuje štátnu pomoc, pokiaľ nie je opodstatnená dôvodmi všeobecného hospodárskeho rozvoja. Aby sa zabezpečilo, že tento zákaz sa bude dodržiavať a výnimky sa budú uplatňovať spravodlivo v celej Európskej únii, Európska komisia má na starosti dohľad nad zlučiteľnosťou štátnej pomoci s pravidlami EÚ.

Prvým krokom je stanovenie, či spoločnosť získala štátnu pomoc, čo je prípad, keď podpora spĺňa tieto kritériá:

1. došlo k **zásahu štátu alebo prostredníctvom štátnych zdrojov**, ktorý môže mať rôzne formy (napr. dotácie, odpustenie úrokov a daní, garancie, vlastníctvo celej alebo časti spoločnosti štátom alebo obstaranie tovarov a služieb za zvýhodnených podmienok atď.),
2. je pravdepodobné, že zásah **nepriaznivo ovplyvní obchod** medzi členskými štátmi,

3. zásah poskytuje **príjemcovi výhodu** na výberovom základe, napr. presne určeným spoločnostiam alebo sektorom priemyslu, alebo spoločnostiam, ktoré sa nachádzajú v určených regiónoch,
4. **hospodárska súťaž** bola **narušená** alebo sa môže **narušiť**.

Naopak, všeobecné opatrenia sa nepovažujú za štátnu pomoc, lebo nie sú výberovými opatreniami a platia pre všetky spoločnosti bez ohľadu na ich veľkosť, sídlo alebo sektor. Sú to napríklad všeobecné daňové opatrenia alebo právne predpisy v oblasti zamestnanosti.



ŠTÁTNA POMOC NEMECKÝM, RAKÚSKYM A FRANCÚZSKYM ŠTÁTNYM BANKÁM

Nemecká a rakúska Landesbanken získali od svojich vlád štátne záruky, ktoré ich chránia pred bankrotom. Tieto záruky umožnili štátnym bankám poskytovať pôžičky za priaznivejších podmienok, ako ich komerční konkurenti.

Po preskúmaní záruk Európska komisia dospela k záveru, že záruky predstavovali štátnu pomoc, ktorá je nezlučiteľná so spoločným trhom a dohodla sa s nemeckou a rakúskou vládou na ich zastavení.

Podobné rozhodnutie bolo prijaté v prípade záruky francúzskej vlády, ktorú poskytla štátnej finančnej inštitúcii Caisse des Dépôts et Consignations („CDC“) na podporu komerčných bankových činností CDC. Komisia tiež požiadala o postupné zastavenie záruky, aby CDC mohla prispôbiť svoje prevádzkové a právne prostredie tak, aby pôsobila za rovnakých podmienok, ako jej konkurenti.

Tieto rozhodnutia Komisie prispeli k obnoveniu spravodlivej hospodárskej súťaže v bankovom sektore.

Kedy je povolená štátna pomoc?

Zmluva o ES obsahuje zoznam možných situácií, za ktorých je možné poskytnúť štátnu pomoc. Európska komisia vypracovala v posledných rokoch jasný rámec opatrení štátnej pomoci, ktoré sú v spoločnom záujme Európskej únie, a sú teda povolené. Patria medzi ne rozvíjajúce sa znevýhodnené regióny, podpora malých a stredných podnikov (MSP), výskum a vývoj (V a V), ochrana životného prostredia, odborná príprava, zamestnanosť a kultúra.

Najdiskutabilnejšími typmi štátnej pomoci, ktoré podliehajú dôkladnému preskúmaniu Európskou komisiou, sú pomoc určená na záchranu a reštrukturalizáciu, finančné transakcie medzi štátom a jeho verejnými spoločnosťami, výsledkom ktorých je pomoc, a pomoc spoločnostiam v niektorých citlivých sektoroch, ako výroba ocele, lodí a motorových vozidiel. Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu spoločností, ktoré majú finančné problémy, je práve tou pomocou, ktorá umožňuje spoločnosti na pokraji bankrotu naďalej podnikať, obvykle na úkor konkurentov a ich zamestnancov. Dokonca aj pracovné miesta zachované v spoločnosti, ktorá získava štátnu pomoc, sú často neisté. Komisia prijala usmernenie, ktoré poukazuje na zvýšené

zameranie sa na veľké spoločnosti, ktoré obchodujú v celej EÚ. Tieto spoločnosti majú zvyčajne veľké podiely na trhu a štátna pomoc v ich prospech má nepriaznivý vplyv na hospodársku súťaž a ešte nepriaznivejší na obchod. Nové usmernenie zavádza prísnejšie pravidlá pokiaľ ide o snahu, ktorú musia príjemcovia pomoci vyvinúť na financovanie svojho vlastného prežitia. Napr. veľké spoločnosti by v budúcnosti mali sami znášať asi 50 % nákladov na reštrukturalizáciu.

Pomoc, ktorá neprispieva k žiadnemu zo spoločne prijatých cieľov Európskej únie, nemôže byť povolená. Príkladmi takejto pomoci, ktorá je nezlučiteľná so spoločným trhom, sú všeobecná investičná pomoc pre veľké spoločnosti mimo vymedzených znevýhodnených regiónov, pomoc na podporu vývozu a prevádzková pomoc (čo je pomoc na pokrytie prevádzkových nákladov spoločností).

POMOC V OBLASTI ODBORNEJ PRÍPRAVY PRE SPOLOČNOSŤ FIAT

Európska komisia schválila pomoc v oblasti odbornej prípravy vo výške 38 miliónov eur pre talianskeho výrobcu áut Fiat s cieľom zlepšiť vedomosti pracovníkov, ktorých pracovné miesta boli ohrozené v dôsledku racionalizačných opatrení, a ktorí potrebovali odbornú prípravu, aby sa dokázali prispôsobiť zmenám vo výrobných procesoch a požiadavkách. Európska komisia je obvykle priaznivo naklonená opatreniam týkajúcim sa pomoci v oblasti odbornej prípravy. Na niekoľkých zasadnutiach Európskej rady bolo vyhlásené, že odborná príprava je dôležitým faktorom zvýšenia konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva na svetových trhoch.

POMOC V OBLASTI VÝSKUMU A VÝVOJA PRE SPOLOČNOSŤI MOTOROLA, PHILIPS A ST MICROELECTRONICS

V roku 2003 Komisia schválila pomoc vo výške takmer 293 miliónov eur pre spoločný výskumný projekt troch spoločností s cieľom vyvinúť novú technológiu pre prvé prototypy integrovaných obvodov s nanometrickými rozmermi. Pomoc bola schválená pre výskum vo všetkých štádiách, t. j. základný, predkonkurenčný a priemyselný

výskum. Jedným z pozitívnych prvkov projektu bol výrazný nárast počtu výskumných pracovníkov, ako aj nárast výdavkov na V a V, čo prispelo k cieľom Európskej rady zvýšiť výdavky priemyslu a členských štátov na V a V s cieľom podporiť konkurencieschopnosť európskeho priemyslu.

ŠTÁTNA POMOC PRE SPOLOČNOSŤ ALSTOM

Európska komisia schválila reštrukturalizačnú pomoc francúzskej vlády pre spoločnosť Alstom, čo je skupina s celým radom výrobných činností, najmä v sektore dopravy a energetiky. Pomoc bola schválená pod podmienkou, že spoločnosť prijme takzvané kompenzačné opatrenia, t. j. predaj podnikov v rôznych sektoroch činností skupiny. Tieto kompenzačné opatrenia boli nutné, aby sa zabezpečilo, že reštrukturalizačná pomoc výrazne nepoškodí konkurentov pôsobiacich bez štátnej pomoci, a aby sa obnovila spravodlivá hospodárska súťaž v sektoroch dopravy a energetiky.

Ako Európska komisia monitoruje štátnu pomoc?

Členské štáty EÚ sú vo všeobecnosti povinné informovať Európsku komisiu o plánoch štátnej pomoci prostredníctvom oznámenia ešte pred ich uskutočnením. Členský štát môže uplatniť pomoc až po jej schválení.

V niektorých prípadoch sa však oznámenie nevyžaduje a krátko po poskytnutí pomoci postačí zaslať iba informačný list. Toto zjednodušenie platí pre oblasti, v ktorých má Komisia veľké skúsenosti s určitými typmi štátnej pomoci, ktoré prispievajú k celkovému rozvoju európskeho hospodárstva. Medzi ne patrí pomoc určená na podporu odbornej prípravy, zamestnanosti, MSP a činností v oblasti výskumu a vývoja, najmä ak ich uskutočňujú MSP.

Pomoc do výšky 100 000 eur poskytnutá spoločnostiam na obdobie viac ako troch rokov sa nepovažuje za štátnu pomoc, keďže nie je dosť veľká, aby mala vplyv na obchod medzi členskými štátmi. Toto zjednodušenie umožňuje Komisii zamerať sa na dôležitejšie prípady.

Po predbežnom zhodnotení Komisia schváli asi 85 % všetkých oznámených opatrení štátnej pomoci. V sporných prípadoch vykonáva iba formálne

preskúmanie a uverejňuje svoje rozhodnutie o zámere vykonať ho v úradnom vestníku a na domovskej stránke venovanej hospodárskej súťaži (http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/decisions/additional_docs.html). Tento postup dáva zainteresovaným stranám príležitosť predložiť svoje pripomienky k pomoci a umožňuje Komisii zväziť všetky hľadiská predtým, ako dospeje ku konečnému rozhodnutiu.

Európska komisia vyšetroje aj prípady pomoci poskytnutej členskými štátmi EÚ, ktorá nebola oznámená vopred (známa ako nezákonná pomoc). O nezákonnej pomoci sa mohla dozvedieť zo sťažností predložených spoločnosťami alebo jednotlivcami, alebo prostredníctvom správ v médiách. Okrem informovania Komisie môžu tretie strany, zvyčajne konkurenti, napadnúť opatrenia štátnej pomoci priamo na vnútroštátnych súdoch.

Ak Európska komisia zistí, že nezákonná pomoc nie je zlučiteľná so zásadou čestnej hospodárskej súťaže na vnútornom trhu a je porušením právnych predpisov EÚ, vyžaduje, aby členské štáty zrušili opatrenie a vymáhali pomoc od príjemcu s cieľom obnoviť situáciu pred poskytnutím pomoci.

Celkové výsledky o štátnej pomoci

Európska komisia má na starosti aj monitorovanie celkovej výšky a povahy štátnej pomoci, ktorú poskytol každý členský štát EÚ. Jej analýza ukazuje, že v poslednom období členské štáty výrazne znížili úroveň štátnej pomoci a presmerovali väčšiu časť štátnej pomoci na stimulovanie činností, ktoré sú v spoločnom záujme Európskej únie. Tento pozitívny vývoj prispieva k zvýšeniu konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva a zlepšuje postavenie Európy na globálnom trhu. Podrobné údaje o tejto analýze sú uverejnené na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/scoreboard/

SCI SYSTEMS

Koncom 90-tych rokov holandské orgány poskytli spoločnosti SCI Systems štedrý balíček pomoci na vybudovanie továrne na montáž osobných počítačov pre spoločnosť Hewlett-Packard v meste Friesland. Vo februári 2001 Európska komisia zistila, že táto pomoc porušila pravidlá o regionálnej investičnej pomoci. Tieto pravidlá bránia orgánom využívať nákladnú súťaž o dotácie s cieľom pritiahnúť mobilné investičné projekty a pracovné miesta, ktoré by mohli priniesť tieto projekty do ich regiónu. Takéto preteky by boli pre daňových poplatníkov nákladné a narušili by ciele súdržnosti, lebo bohatšie orgány by mohli neustále ponúkať viac ako chudobnejšie orgány. V auguste 2002 spoločnosť zaplatila holandským orgánom späť 3,8 milióna NGL (1,7 milióna eur).

Aké opatrenia prijala Európska komisia na zlepšenie svojho systému kontroly štátnej pomoci?

Európska rada pri niekoľkých príležitostiach zdôraznila potrebu poskytovať menšiu, ale lepšie cieleňú štátnu pomoc na podporu európskeho hospodárstva. Komisia reagovala na túto požiadavku prijatím niekoľkých nových nástrojov na urýchlenie a podporu poskytovania štátnej pomoci v prípadoch, keď je pomoc v súlade s cieľmi EÚ.

Napr. formality boli zredukované v prípadoch, keď je pravdepodobné, že pomoc bude v súlade s európskymi právnymi predpismi a všeobecne nepredstavuje problémy (pozri text pod nadpisom „Ako Európska komisia monitoruje štátnu pomoc“). V týchto prípadoch musia po poskytnutí pomoci členské štáty v záujme transparentnosti informovať Komisiu o pomoci.

Ďalším zlepšením je, že Komisia teraz poskytuje formuláre slúžiace na podanie oznámenia a informácií. Formuláre majú jasnú výhodu v tom, že poskytujú Komisii informácie, ktoré potrebuje, a objasňujú členským štátom požadovaný obsah.

Presadzovanie rozhodnutí Komisie, ktoré nariaďujú vrátenie nezákonnej pomoci, sa zlepšilo prostredníctvom vytvorenia špecializovaného útvaru, ktorý zabezpečuje prísne monitorovanie. Účinné vymáhanie je potrebným doplnkom právomoci Komisie kontrolovať štátnu pomoc a členské štáty majú väčší stimul na plnenie rozhodnutí o vymáhaní pomoci.

Prečo sa zvláštna pozornosť venuje verejným službám, ktoré boli otvorené konkurencii?

Verejné služby (známe aj ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu) sú rozhodujúce pre riadne fungovanie hospodárstva, ako aj našej spoločnosti. Musí byť preto zaručené, že verejné služby budú k dispozícii nepretržite a v dostatočnej miere. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcom odseku o „Otváraní trhu konkurencii“, mnohé z týchto služieb, ako poštové a dopravné služby, elektrárenské a telekomunikačné služby, zažili radikálnu reorganizáciu v dôsledku liberalizácie a čelia ťažkej situácii na konkurenčnom trhu.

Aby sa zabezpečilo nepretržité poskytovanie verejných služieb, spoločnosti v týchto sektoroch musia mať kompenzované náklady, ktoré vznikli v dôsledku prijatia tejto

zodpovednosti. Možnosť, že spoločnosti využívajú kompenzáciu činností, ktoré by mali byť vykonávané za obvyklých konkurenčných podmienok, znamená, že musí byť pozorne sledovaná podľa pravidiel štátnej pomoci.

ŠTÁTNA POMOC PRE TV 2 DÁNSKO

V máji 2004 Európska komisia nariadila dánskej verejnoprávnej televíznej stanici TV2 vrátiť nadmernú kompenzáciu za plnenie úloh verejnej služby. Komisia začala toto preskúmanie po sťažnosti predloženej komerčnou stanicou pôsobiacou na dánskom trhu, ktorá tvrdila, že TV2 získala štátnu pomoc na financovanie svojich úloh verejnej služby.

Preskúmanie ukázalo, že celková výška štátnej pomoci, ktorú TV2 získala, prekročila náklady na vykonávanie misie verejnej služby o 84,4 milióna eur. TV2 mohla použiť nadmernú kompenzáciu na financovanie svojich komerčných činností, čím bola nadmerne zvýhodnená oproti konkurentom, ktorí nezískali štátne financie. Aby sa obnovili konkurenčné podmienky v komerčných činnostiach, Komisia nariadila dánskemu štátu žiadať späť od TV2 nadmernú kompenzáciu vrátane úroku.

Aké výzvy stoja pred novými členskými štátmi?

Desať nových členských štátov, ktoré pristúpili k Európskej únii 1. mája 2004, malo predtým odlišné tradície pokiaľ ide o štátnu pomoc. Od pristúpenia však musia úplne spĺňať európske opatrenia v oblasti štátnej pomoci. V dôsledku toho sa štáty snažia poskytovať menšiu, ale lepšie ciele podporu, čo im tiež pomáha rýchlejšie sa integrovať na vnútornom trhu. Snaha o nižšiu a lepšiu pomoc prispieva aj k lepšiemu začleneniu nových členských štátov do vnútorného trhu. Pokiaľ ide o opatrenia v oblasti štátnej pomoci v nových členských štátoch, ktoré už existovali pred ich pristúpením do Európskej únie, tieto opatrenia sa naďalej uplatňujú bez rizika vymáhania pomoci dovtedy, až kým nebudú, v prípade potreby, uvedené do súladu s pravidlami EÚ o štátnej pomoci.



Právne predpisy: Články 87, 88 a 89 Zmluvy o ES, nariadenia a skupinové výnimky

Článok 87 obsahuje podstatné pravidlá, ktorými sa riadi štátna pomoc, konkrétne všeobecnú zásadu, že štátna pomoc je nezlučiteľná so spoločným trhom, ako aj zoznam ustanovení o možných výnimkách. Komisia prijala niekoľko výkladových rámcov a usmernení, ktoré objasňujú, ako Komisia uplatňuje ustanovenia o výnimkách, čím sa zabezpečuje jednotné uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci vo všetkých členských štátoch a priemyselných sektoroch. Príkladmi sú rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc v oblasti V a V a usmernenie Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia. V oblastiach, v ktorých Komisia nadobudla dostatočné skúsenosti, Komisia prijala niekoľko právnych nástrojov známych ako nariadenia o skupinovej výnimke, ktoré stanovujú podmienky, za ktorých môžu členské štáty uskutočniť pomoc bez toho, aby o tom informovali Komisiu. Príkladom je pomoc určená na odbornú prípravu, na zamestnanosť a MSP. Aby sa však zabezpečila transparentnosť, členské štáty sú povinné zaslať

Komisiu informačne oznámenie krátko po poskytnutí pomoci.

Článok 88 stanovuje základné pravidlá postupu týkajúce sa presadzovania článku 87, najmä povinnosti členských štátov oznamovať Komisii akékoľvek plány súvisiace s poskytnutím pomoci a poskytnúť pomoc až po schválení Komisiou. Ustanovenia zmluvy boli doplnené procesným nariadením (nariadenie Rady (ES) č. 659/1999) a vykonávacím nariadením (nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004).

Článok 89 predstavuje právny základ pre nariadenia Rady v oblasti štátnej pomoci, ako procesné nariadenie a splnomocňujúce nariadenie (nariadenie Rady (ES) č. 994/98), ktoré tvorí základ nariadení o skupinovej výnimke.

Medzinárodná spolupráca

S narastajúcou globalizáciou je stále viac medzinárodných spoločností, zlúčení a kartelov. V dôsledku toho môžu činnosti spoločností so sídlom mimo EÚ nepriaznivo ovplyvniť hospodársku súťaž v EÚ. Preto sa medzinárodná spolupráca v oblasti politiky hospodárskej súťaže stala nepostrádateľnou.

Skúma Európska komisia aj zlúčenia alebo kartely, do ktorých sú zapojené spoločnosti so sídlom mimo územia EÚ?

Každá spoločnosť, ktorej činnosti nepriaznivo ovplyvňujú trh EÚ, podlieha európskym právnym predpisom v oblasti hospodárskej súťaže. Nezáleží na tom, či podnik má registrované sídlo, ústredie alebo akcionárov na území alebo mimo územia EÚ.

To je dôvod, prečo Európske orgány pre hospodársku súťaž môžu prijímať opatrenia, ak kartel nepriaznivo ovplyvňuje trh EÚ, dokonca aj vtedy, keď zainteresované spoločnosti majú sídlo mimo EÚ. Ten istý kartel môžu preskúmať aj orgány pre hospodársku súťaž mimo EÚ.

Európska komisia môže podobne zasiahnuť, keď zlúčenie spoločností nepriaznivo ovplyvňuje hospodársku súťaž v EÚ, bez ohľadu na to, či zlučované spoločnosti majú alebo nemajú sídlo v EÚ. V skutočnosti všetky zlúčenia, ktoré sa týkajú spoločností

s celkovým obratom v EÚ presahujúcim určitú úroveň, musia byť oznamované Európskej komisii s cieľom získať povolenie.

Čo dáva Európskej komisii právomoc rozhodovať o tom, či správanie spoločnosti so sídlom mimo EÚ obmedzuje alebo neobmedzuje hospodársku súťaž?

Mnohé spoločnosti so sídlom mimo EÚ predávajú svoje výrobky globálne, vrátane Európskej únie, ktorá je jedným z ich hlavných trhov. Musia preto rešpektovať pravidlá EÚ v oblasti hospodárskej súťaže rovnakým spôsobom, ako Európske spoločnosti musia rešpektovať právne predpisy iných krajín, keď pôsobia mimo územia EÚ.

Ako sa riešia praktiky, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž mimo EÚ?

Viac ako 100 krajín a regiónov, vrátane najvýznamnejších obchodných partnerov EÚ, má svoju politiku hospodárskej súťaže. Od orgánov pre

hospodársku súťaž v týchto krajinách alebo regiónoch sa stále viac vyžaduje, aby preskúmali rovnaké medzinárodné zlúčenia alebo aby prijali opatrenia proti medzinárodným kartelom. Takmer všetky sú členmi inštitúcií, ako Medzinárodná sieť pre hospodársku súťaž (MSHS), čo je neformálna celosvetová sieť orgánov pre hospodársku súťaž.

Medzinárodná sieť pre hospodársku súťaž: pozri
www.internationalcompetitionnetwork.org

Európska komisia verí, že orgány pre hospodársku súťaž na celom svete môžu mať úžitok zo spojenia svojich skúseností, a preto už od založenia MSHS Európska komisia v nej zohráva vedúcu úlohu. Dokonca aj keď MSHS bola vytvorená len nedávno, v pomerne krátkom čase už predložila úctyhodné množstvo odporúčaní. Tieto odporúčania by časom mali viesť k jednotnejšiemu postoju k politike hospodárskej súťaže na celom svete.

Ako Európska komisia spolupracuje s inými orgánmi pre hospodársku súťaž?

Európska komisia je často v styku s orgánmi pre hospodársku súťaž mimo EÚ. Napr. v Európe Európska komisia spolupracuje s dozorným orgánom EZVO. Európska komisia koordinuje s orgánmi pre hospodársku súťaž v Kanade, Japonsku a USA vykonávanie súčasne prebiehajúcich kontrol v šiestich členských štátoch EÚ, Kanade a USA v súvislosti s údajným medzinárodným kartelom.

Európska komisia tiež prerokúva technické postoje k zvláštnym prípadom s orgánmi pre hospodársku súťaž, ktoré môžu prešetrovať ten istý prípad. Európska komisia verí, že tento druh priamej spolupráce je nielen účinný, ale ho aj vítajú príslušné spoločnosti, ktoré by inak mohli čeliť jasne si odporujúcimi opatreniami nariadenými rôznymi zainteresovanými orgánmi pre hospodársku súťaž.

EÚ uzavrela dohody o spolupráci v oblasti hospodárskej súťaže s niekoľkými

krajinami a regiónmi. Všetky sú uverejnené na internetovej stránke Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre hospodársku súťaž.

Spolupráca medzi EÚ a inými krajinami a regiónmi: pozri
<http://europa.eu.int/comm/competition/international/bilateral/bilateral.html>

Aké výhody majú spotrebiteľia a spoločnosti v EÚ zo spolupráce medzi orgánmi EÚ pre hospodársku súťaž a inými orgánmi pre hospodársku súťaž?

Čím je medzinárodné spoločenstvo orgánov pre hospodársku súťaž užšie prepojené, tým je pravdepodobnejšie, že zabezpečí, aby spotrebiteľia a spoločnosti získali najlepšiu dohodu o cenách a kvalite prijatím jednotných a rozhodných opatrení proti spoločnostiam, ktoré vytvárajú kartely alebo zneužívajú svoju moc na trhu, čo nepriaznivo ovplyvňuje rôzne krajiny alebo regióny. Spoluprácou s orgánmi pre hospodársku súťaž mimo EÚ sa

Európska komisia súčasne zameriava na vytvorenie vyrovnaného hracieho poľa, ktoré potrebujú spoločnosti akejkoľvek národnosti, aby konkurovali na základe svojej kvality dokonca aj mimo EÚ.

Medzinárodná spolupráca v EÚ v otázkach hospodárskej súťaže: pozri
<http://europa.eu.int/comm/competition/international/overview/>



**MEDZINÁRODNÁ
SPOLUPRÁCA**

© Digital Vision Ltd

V praktických podmienkach ...

■ Čo môžem urobiť, ak mám podozrenie, že obchodné praktiky obmedzujú hospodársku súťaž?

Vo vašom každodennom živote môžete naraziť na situácie, v ktorých sa prejavia znaky obchodných praktík opísané v tejto príručke, ktoré môžu obmedzovať hospodársku súťaž. Napr. spoločnosti niekedy odmietli prijať objednávky od zákazníkov z iných členských štátov. Takéto odmietnutie môže byť znakom nezákonných obmedzujúcich praktík a vy o nich možno budete chcieť informovať orgán pre hospodársku súťaž.

KROK 1: ROZHODNITE SA, KTORÝ ORGÁN PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ JE POTREBNÉ INFORMOVAŤ

Ak situácia, s ktorou ste sa stretli, je špecifická a obmedzuje sa na krajinu alebo oblasť, v ktorej žijete, alebo ktorá nezahŕňa viac ako tri členské štáty, môžete sa najprv obrátiť na vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž. Orgány pre hospodársku súťaž všetkých členských štátov EÚ teraz uplatňujú rovnaké pravidlá hospodárskej súťaže ako Európska komisia a sú veľmi často dobre pripravené, aby sa zaoberali vašim problémom. Ak si myslíte, že daný problém sa týka väčšieho počtu členských štátov, môžete sa rozhodnúť, že sa najprv obrátite na Európsku komisiu. Dokonca aj keď si nie ste istý rozsahom problému, neváhajte a obráťte sa buď na Európsku komisiu, alebo vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž. Tieto orgány spolupracujú a môžu si podľa potreby medzi sebou rozdeliť prípad, ktorý by mohol vzniknúť z vášho oznámenia.

KROK 2A: AK CHCETE INFORMOVAŤ EURÓPSKU KOMISIU

Oznámenie vašich obáv Európskej komisii

Vaše obavy môžete oznámiť Európskej komisii e-mailom na adresu comp-market-information@cec.eu.int. Prípadne môžete napísať list Európskej komisii, Generálnemu riaditeľstvu pre hospodársku súťaž, Antitrustový register, B-1049 Brusel. Prosím, uveďte vaše meno a adresu, uveďte mená firiem a názvy príslušných výrobkov a jasne opíšte praktiky, ktorú ste zistili. Pomôže to Európskej komisii určiť problémy na trhu a môže to byť východiskovým bodom preskúmania.

Predloženie formálnej žiadosti Európskej komisii

Ak ste priamo ovplyvnený praktikou, v prípade ktorej máte podozrenie, že obmedzuje hospodársku súťaž, a dokázate poskytnúť Európskej komisii presné informácie, môžete namiesto toho podať formálnu sťažnosť. V takom prípade budete musieť splniť určité právne požiadavky, ktoré sú podrobne vysvetlené v oznámení Komisie

o spracovaní sťažností (ďalšie informácie sú uvedené na internetovej stránke <http://europa.eu.int/dgcomp/>). Môžete zaslať aj e-mail na adresu comp-market-information@cec.eu.int, v ktorom môžete požiadať o ďalšie informácie o podaní formálnej sťažnosti.

Informovanie spotrebiteľského združenia

Ako individuálny spotrebiteľ môžete informovať o svojich zisteniach aj spotrebiteľské združenie. Spotrebiteľské združenie môže potom rozhodnúť o zhromaždení informácií získaných od rôznych spotrebiteľov a podať formálnu sťažnosť Európskej komisii.



KROK 2B: AK CHCETE INFORMOVAŤ VNÚTROŠTÁTNY ORGÁN PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ

Na konci tejto príručky nájdete zoznam vnútroštátnych orgánov pre hospodársku súťaž všetkých členských štátov EÚ s uvedením kontaktných údajov. Vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž v členských štátoch EÚ môžu zhromažďovať informácie od príslušných spoločností a prijímať opatrenia na odstránenie problému, ak zistia, že boli porušené právne predpisy EÚ.

Prosím, aby ste si uvedomili, že postupy, ktorými sa riadia vnútroštátne orgány, závisia od ich vnútroštátnych právnych predpisov a môžu sa líšiť od jedného členského štátu EÚ k druhému. Takže predtým, ako sa obrátite na vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž, je potrebné si pozrieť jeho internetovú stránku alebo požiadať tento orgán o radu, ako najlepšie oznámiť svoje obavy.

■ Čo môžem urobiť, ak si myslím, že moja spoločnosť je možno zapojená do kartelu alebo nejakým spôsobom obmedzuje hospodársku súťaž?

Ak sa vaša spoločnosť rozhodne využiť politiku Európskej komisie voči spoločnostiam v karteloch, ktoré poskytnú spoľahlivé informácie o jeho existencii, môže sa obrátiť na Európsku komisiu buď priamo, alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, ktorým je právny poradca. Žiadosť o oslobodenie od pokuty alebo o zníženie pokuty podľa tejto politiky je potrebné zaslať na faxové číslo (32-2) 29-94585. To zabezpečuje, že sa zaznamená presný čas a dátum kontaktu a že sa s informáciami bude nakladať s najvyšším utajením. V prípade potreby sa prvý kontakt môže uskutočniť aj prostredníctvom telefónnych čísiel (32-2) 29-84190 alebo (32-2) 29-84191. Podľa uvedenej politiky prvá spoločnosť, ktorá predloží dôkaz o karteli, ktorý nie je známy Európskej komisii alebo ktorého existenciu Európska komisia nedokázala, môže získať úplné oslobodenie od pokút.

Spoločnosti, ktoré predložia žiadosti neskôr, môžu využiť znížené pokuty.

Ak ste zamestnanec alebo bývalý zamestnanec spoločnosti, o ktorej si myslíte, že určitým spôsobom obmedzuje hospodársku súťaž, môžete sa obrátiť na Európsku komisiu zavolaním na telefónne čísla (32-2) 29-84190 alebo (32-2) 29-84191 a odovzdať informácie a dôkazy, ktoré o tom máte. Vaša totožnosť nebude bez vášho súhlasu prezradená. Na základe informácií a dôkazov, ktoré predložíte, môže Komisia rozhodnúť o začatí preskúmania.

■ Ako môžem podať Európskej komisii sťažnosť alebo podnet týkajúci sa zlúčenia spoločností?

Ak chcete podať sťažnosť alebo podnet týkajúci sa zlúčenia spoločností, môžete sa obrátiť na Európsku komisiu zaslaním e-mailu na adresu comp-mergers@cec.eu.int alebo listu na adresu:

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž
Register fúzií
B-1049 Brusel

■ **Čo môžem urobiť, ak je hospodárska súťaž narušená v dôsledku opatrenia štátnej pomoci?**

Podajte formálnu žiadosť

Ak veríte, že hospodárska súťaž je narušená v dôsledku opatrenia štátnej pomoci, môžete podať sťažnosť Európskej komisii. Špeciálny formulár a ďalšie rady sú uvedené na tejto internetovej adrese:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_en.htm#aides

Informujte Európsku komisiu počas formálneho preskúmania

Môžete sa tiež ozvať, keď Komisia začne konanie vo veci formálneho preskúmania. Komisia musí vždy urobiť tento procesný krok, ak má pochybnosti, či môže byť uznaná štátna pomoc. List bude uverejnený v *Úradnom vestníku Európskej únie*, v ktorom budú vysvetlené problémy, ktoré má Komisia pri schvaľovaní pomoci a v ktorom vyzve zainteresované strany, aby predložili pripomienky. Uverejnené listy možno nájsť na internetovej stránke Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/oj/

■ **Existuje nejaké kontaktné miesto pre spotrebiteľov, ktoré sa zaoberá otázkami hospodárskej súťaže?**

Na zabezpečenie trvalého dialógu s európskymi spotrebiteľmi európska komisárka pre hospodársku súťaž vymenovala v rámci Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre hospodársku súťaž kontaktnú osobu pre spotrebiteľov. Ak ju chcete kontaktovať, použite, prosím, túto adresu: http://europa.eu.int/comm/competition/forms/consumer_complaint_form.html

Kde môžem získať ďalšie informácie?

Od Európskej komisie

Na internete

Podrobnejšie údaje o informáciách uvedených v tejto príručke, ako aj informácie o zlúčení spoločností oznámené Komisii, úplný text rozhodnutí o hospodárskej súťaži v oblasti antitrustu, zlučovania spoločností a štátnej pomoci a o príslušných právnych predpisoch, môžete nájsť na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.

V tlačenej forme

Uvedené publikácie sú v predaji v tlačenej forme, ale je ich možné aj získať zdarma (ak nie je určené inak) z už uvedenej internetovej stránky:

- výročná *Správa o politike hospodárskej súťaže*;
- informácie o zlúčení spoločností, ktoré boli oznámené Komisii, formálne rozhodnutia Európskej komisie v oblastiach antitrustu, zlučovania spoločností a štátnej pomoci, ako aj podrobné právne predpisy, na ktorých sú založené, sú uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*;
- *Pravidlá hospodárskej súťaže pre dohody o dodávke a distribúcii*

a *Informačný bulletin venovaný politike hospodárskej súťaže* sú k dispozícii zdarma na zastupiteľských úradoch Európskej komisie v členských štátoch EÚ a v informačnej sieti Europe Direct;

- Zhodnotenie práce Európskej komisie v oblasti hospodárskej súťaže je uvedené vo výročnej *Všeobecnej správe o činnostiach Európskej únie*, ktorú si možno pozrieť online na internetovej stránke <http://europa.eu.int/abc/doc/off/rg/en/welcome.htm>

E-mailom alebo listom

Ak máte nejaké otázky týkajúce sa obsahu tejto príručky, môžete poslať e-mail na adresu infocomp@cec.eu.int alebo napísať a zasláť list na túto adresu:

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž
B-1049 Brusel
Tel. (32-2) 29-91111

Kde môžem získať ďalšie informácie?
Kontaktné miesta v členských štátoch EÚ →

Kontaktné miesta v členských štátoch EÚ

BELGICKO

*Conseil de la concurrence/
Raad voor Mededinging*

North Plaza A
Blvd du Roi Albert II 9, 8th floor
B-1210 Bruxelles
Tel. (32-2) 206 42 67
http://mineco.fgov.be/redir_new.asp?loc=/organization_market/competition/competition_fr_004.htm

*SPF économie, PME,
classes moyennes et énergie/
FOD Economie, KMO,
Middenstand en Energie
Service de concurrence
Corps des rapporteurs*

North Gate III
Blvd du Roi Albert II 16
B-1000 Bruxelles
Tel. (32-2) 506 51 11
<http://mineco.fgov.be/>

ČESKÁ REPUBLIKA

Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže

Joštova 8
CZ-601 56 Brno
Tel. (420-54) 216 11 11
<http://www.compet.cz/index.htm>

DÁNSKO

Konkurrencestyrelsen — Dánsky orgán pre hospodársku súťaž

Nyropsgade 30
DK-1780 København V
Tel. (45) 72 26 80 00
<http://www.ks.dk/>

NEMECKO

Bundeskartellamt

Kaiser-Friedrich-Straße 16
D-53113 Bonn
Tel. (49-228) 949 90
<http://www.bundeskartellamt.de/>

ESTÓNSKO

Výbor pre hospodársku súťaž (Konkurentsiamet)

Lökke tn 4,
EE-15184 Tallinn
Tel. (372) 680 39 42
<http://www.konkurentsiamet.ee/>

GRÉCKO

Helénska komisia pre hospodársku súťaž

Kotsika 1A and Patission Ave. 70
GR-10434 Athina
<http://www.epant.gr/>

ŠPANIELSKO

Ministerio de Economía y Hacienda — Dirección General de Defensa de la Competencia — Servicio de Defensa de la Competencia

Paseo de la Castellana, 162
E-28071 Madrid
Tel. (34) 915 83 00 56
<http://serviciosweb.meh.es/apps/dgdc>

Tribunal de la Defensa de Competencia

Velázquez,147
E-28002 Madrid
Tel. (34) 915 68 05 10
<http://www.tdcompetencia.es>

FRANCÚZSKO

Conseil de la Concurrence

11, rue de l'Échelle
F-75001 Paris
Tel. (33) 155 04 00 00
<http://www.conseil-concurrence.fr/user/index.php>

Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie — direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes (France)

59, boulevard Vincent-Auriol
F-75703 Paris Cedex 13
Tel. (33) 144 97 27 01
<http://www.finances.gouv.fr/DGCCRF/>

ÍRSKO

Írsky orgán pre hospodársku súťaž

Parnell House
14 Parnell Square
Dublin 1
Ireland
Tel. (353-1) 804 54 00
<http://www.tca.ie/>

TALIANSKO

Autorità garante della Concorrenza e del Mercato

Piazza Verdi, 6/A
I-00198 Roma
Tel. (39) 685 82 14 31
<http://www.agcm.it/>

*Banca d'Italia
Servizio Concorrenza Normativa e Affari generali*

Via XX Settembre 97/E
I-00187 Roma SEDE

CYPRUS

Komisia pre ochranu hospodárskej súťaže

46, Themistokle Dervi Street
Medcon Tower, 4th floor
CY-1066 Nicosia
Tel. (357-22) 87 59 12
<http://www.competition.gov.cy/>

LOTYŠSKO
<i>Rada pre hospodársku súťaž</i>
5a Blaumana Street LV-1011 Riga Tel. (371) 728 28 65 http://www.competition.lv/
LITVA
<i>Rada pre hospodársku súťaž</i>
A. Vienuolio str. 8 LT-01104 Vilnius Tel. (370-5) 212 64 92 http://www.konkuren.lt
LUXEMBURSKO
<i>Conseil de la concurrence</i>
6, blvd Royal L-2449 Luxembourg Tel. (352) 478 43 56
<i>Ministère de l'économie et du commerce extérieur Inspection de la concurrence</i>
6, blvd Royal L-2449 Luxembourg Tel. (352) 478 41 47 http://www.eco.public.lu/

MAĎARSKO
<i>Maďarský orgán pre hospodársku súťaž (Gazdasági Versenyhivatal) Competition Council</i>
Alkotmány u. 5 HU-1054 Budapest Tel. (36-1) 472 89 00 http://www.gvh.hu/
MALTA
<i>Úrad pre spravodlivú hospodársku súťaž</i>
Cannon Road MT — CMR 02 Sta Venera Tel. (356) 21 23 35 65 http://www.mfin.gov.mt/
HOLANDSKO
<i>Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)</i>
Postbus 16326 2500 BH Den Haag Nederland http://www.nmanet.nl/ verejná informačná linka: info@nmanet.nl alebo tel.: (31-70) 330 13 06
RAKÚSKO
<i>Bundeswettbewerbshörde</i>
Praterstrasse 31 A-1020 Wien Tel. (43-1) 24 50 80 http://www.bwb.gv.at/BWB/default.htm

POLSKO
<i>Úrad pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľov</i>
Plac Powstańców Warszawy 1 Skrytka Poczty P-36 PL-00-950 Warszawa Tel. (48-22) 556 08 00 http://www.uokik.gov.pl/
PORTUGALSKO
<i>Autoridade da Concorrência</i>
Rua Laura Alves, nº 4 — 7º andar P-1050-138 Lisboa Tel. (351) 217 90 20 00 http://www.autoridadedaconcorrenca.pt/
SLOVINSKO
<i>Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže</i>
Kotnikova 28/VII SI- Ljubljana Tel. (386-1) 478 35 97 http://www.sigov.si/uvk/
SLOVENSKO
<i>Antimonopolný úrad</i>
Drieňova 24 SK-826 03 Bratislava Tel. (421-2) 48 29 71 11 http://www.antimon.gov.sk/

FÍNSKO
<i>Fínsky orgán pre hospodársku súťaž (Kilpailuvirasto)</i>
PO Box 332 FIN-00531 Helsingfors Tel. (358-9) 731 41 http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi
ŠVÉDSKO
<i>Konkurrensverket</i>
Sveavägen 167 SE-103 85 Stockholm Tel. (46-8) 700 16 00 http://www.kkv.se/
SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO
<i>Úrad pre čestné obchodovanie</i>
Fleetbank House 2–6 Salisbury Square London EC4Y 8JX United Kingdom Tel. (44-20) 72 11 80 00 http://www.oft.gov.uk/default.htm

Glosár

Antitrust – Pravidlá hospodárskej súťaže, ktoré zakazujú zneužívanie dominantného postavenia a ktoré určujú obchodné praktiky, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž.

Dominantný hráč – Spoločnosť je dominantným hráčom na trhu, ak dokáže zmeniť napr. cenu alebo kvalitu svojho výrobku na uvedenom trhu nezávisle od svojich konkurentov, zákazníkov a dodávateľov bez výrazného vplyvu na svoj predaj.

Európska sieť pre hospodársku súťaž (ESHS) – Sieť, prostredníctvom ktorej spolupracujú Európska komisia a vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž v členských štátoch EÚ.

Hospodárska súťaž – Nezávislé spoločnosti predávajúce podobné výrobky alebo služby, ktoré si konkurujú napr. cenou, kvalitou a službou, aby prilákali zákazníkov.

Kartel – Skupina konkurentov, ktorí sa spájajú, aby obmedzili hospodársku súťaž, napr. regulovaním cien alebo rozdelením trhov.

Liberalizácia – Otvorenie trhov konkurencii (napr. v oblasti dopravy, poštových služieb, telekomunikácií).

Medzinárodná sieť pre hospodársku súťaž (MSHS) – Neformálna celosvetová sieť orgánov pre hospodársku súťaž.

Paralelné obchodovanie – Nastáva vtedy, keď obchodníci nakupujú výrobky v krajinách, v ktorých sa predávajú za nižšie ceny a predávajú ich v krajinách s vysokými cenami.

Podiel na trhu – Predaj uskutočnený spoločnosťou na trhu ako podiel celkového predaja vytvoreného na uvedenom trhu.

Štátna pomoc – Zásah vnútroštátnych orgánov (na

národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni) s cieľom podporiť určenú hospodársku činnosť použitím verejných zdrojov.

Trh – Podnikanie alebo obchodovanie s konkrétnym výrobkom alebo službou.

Zhovievavosť – Spoločnosti zapojené do kartelov sú vyzývané, aby spolupracovali s orgánmi pre hospodársku súťaž na základe možnosti úplného alebo čiastočného zníženia pokút udelených za účasť na karteli.

Zlúčenie – Zákonné spojenie dvoch alebo viacerých firiem.

Zneužívanie dominantného postavenia – Nastáva vtedy, keď si dominantný hráč na trhu udržiava alebo zväčšuje svoje postavenie na trhu využívaním obchodných praktík, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž.

Európska komisia

Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenských

2005 – 27 s. – 25 x 17,6 cm

ISBN 92-894-6588-3

Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky o Európskej únii
Bezplatné telefónne číslo:
00 800 6 7 8 9 10 11

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.

Dostupné sú cez server Európa (<http://europa.eu.int>).

Katalogizačné údaje nájdete na konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenských

ISBN 92-894-6588-3

© Európske spoločenstvá, 2005
Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Printed in Belgium

VÝTLAČENÉ NA BIELOM BEZCHLÓROVOM PAPIERI

PREDAJ A PREDPLATENIE PUBLIKÁCIÍ

Platené publikácie, ktoré vydáva Úrad pre publikácie, môžete dostať v našich predajných kanceláriách na celom svete.

Ako treba postupovať, aby ste získali niektorú z našich publikácií?

Zadovážte si zoznam našich predajných kancelárií, vyberte si kanceláriu, ktorá vám najviac vyhovuje a zašlite na jej adresu objednávku.

Ako si zadovážite zoznam predajných kancelárií?

- Potrebnú informáciu nájdete na internetových stránkach Úradu pre publikácie
<http://publications.eu.int/>
- Zoznam si môžete objednať faxom na číslo (352) 2929-42758 a bude vám zaslaný v tlačenej verzii.



ISBN 92-894-6588-3



9 789289 465885 >